

beles uben Bederlag, og naar vi formindste det Arbejde, der nu er centraliseret i Ministerierne, ved gjennem en Decentralisation at overføre en stor Deel deraf til de kommunale Forhold, maae vi ogsaa gjøre os det klart, at de kommunale Udgifter og Byrder ikke ville blive staaende paa det Standpunkt, hvorpaa vi i Dieblirket finde dem, men nødvendigt maae vore. Naar vi altsaa formindste vore Statsudgifter, ville vi ikke kunne undgaae samtidigt dermed ad denne Vej at sørge vore kommunale Udgifter. — Ved Siden af dette Spørgsmaal staaer et andet, som i Rigsraadets sidste Sæssion i høi Grad stod paa Dagsordenen, nemlig Pensionsspørgsmaalet. Det er i mine Tanker et sørgeligt og, jeg kunde næsten fristes til at sige, odiøst Spørgsmaal; men jeg troer dog, at der, saaledes som vore Forhold stille sig, er Grund til at tage det under alvorlig Overveielse. Jeg troer ogsaa, at der paa denne Conto, om ikke i Dieblirket, saa dog i Tidens Løb, kan tilveiebringes meget betydelige Besparelser, men dertil er det nødvendigt, at der meget snart gjøres Skridt, for at faae Hovedprinciperne i vor Pensionslov forandrede. En saadan Forandring kan naturligviis ikke afficere de Pensioner, der nu ere givne, ligesaa lidt som de ældre Embedsmænd, der allerede i mange Aar have tjent Staten under Forudsætning af den nugældende Pensionslov; men den kan have stor Betydning for de yngre Mænd, der agte at indtræde i Statens Tjeneste, og for dem, der nylig ere indtrædte i den. Jeg troer, at der alt paa den Maade kan gives et Stød til at komme ind paa en bedre Vej, ikke blot hvad selve Pensionsvæsenet angaaer, men ogsaa for at føre Embedsmanden til at erkjende, at hans Stilling tillige skal give en Fortjeneste, som han kan bibeholde, naar han iøvrigt stiller sine Fordringer og sin hele Eksistens saaledes, at det svarer til et forstandigt Løb efter Landets øvrige Forhold, thi vi maae gjøre os klart, at vi Alle mere eller mindre blive nødt til at tage Conseqventsen af den store Crisis, vi have undergaaet, og i mange Henseender nøies med tarveligere og mere bestedne Forhold end dem, man i en Række af gode Aar har vænnet sig til. Der er givet Anvisning paa Erhvervelse af Formue og Formindstelse af

Udgifterne ved Realisering af forskjellige Statsejendomme, hvorved man dog neppe vil opnaae saa Meget, som man troer. Nogle af dem anseer jeg for aldeles urealisable, og andre, som kunne realiseres, ville neppe, ja jeg kan sige, ville ganske vist ikke give den Fordeel, som man forestiller sig. Jeg troer saaledes, det vil haade meget lidet at gjøre et Forsøg paa at afhænde Kirkerne. En stor Deel af dem vil det, som den ærede Finansminister fuldkommen rigtigt har oplyst, være aldeles umuligt at afhænde paa en saadan Maade, at man kan være tjent dermed, hvortil kommer, at Administrationen af denne Deel ikke er saa kostbar, at jeg troer, at der kan indvindes synderlig store Fordele ved Afhændelsen, naar man dog skal beholde dem, som ikke kunne indbringe Noget. Et andet Spørgsmaal, som har været omtalt fra flere Sider, er Salget af Statsklovene. Statsklovene give ganske vist i Forhold til, hvad vi vide og kjende, at private Skove kunne give, et forbausende slet Udbytte, hvilket vistnok for en Deel ligger i Administrationen; men vi maae ogsaa huske, mine Herrer, at denne ikke, paa Grund af Statsklovenes Beliggenhed og Bestaffenhed, kan være aldeles god, og at en stor Deel af Statsklovene er af den Bestaffenhed, at den selv i Privates Hænder kun vilde give overordenlig liden Indtægt. Ganste vist er der Skove tilstede, som kunne give en meget betydelig Indtægt, men det gjøre de ogsaa. Naar man vil opgjøre Regnskabet nøiere, vil man see, at der er Statsklove, som give meget betydelige Indtægter; men disse fortæres og svinde bort paa Grund af, at andre store Strækninger af Statsklovene næsten slet ingen Indtægt give. Jeg er endnu i dette Dieblirk meget betænkelig ved at tilraade en Realisation af Statsklovene, især da Indenrigsministeren har forelagt et Lovforslag, sigtende til en meget indgribende Forandring i vore Skovforhold. Jeg vilde ansee det for høist betænkeligt, samtidigt med at et saadant Lovforslag ligger for, at bringe en Realisation af Statsklovene paa Bane, thi det kunde hændes, at man derved gjorde en Omfætning, som i Tiden vilde vise sig ikke blot ikke at være fordeelsagtig, men ligesom til stort Tab for Staten. Ved at see hen til de omtalte Punkter, har jeg saaledes besvære ikke